

Projekt

z dnia 24 kwietnia 2025 r.

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BIELAWY**

z dnia 2025 r.

w sprawie zmiany statutu instytucji kultury pn. Biblioteka i Ośrodek Kultury w Bielawach

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 13 ust. 1 i 2 i art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 87) Rada Gminy Bielawy uchwala, co następuje:

§ 1. W statucie Biblioteki i Ośrodka Kultury w Bielawach stanowiącym załącznik do uchwały nr XXXVI/188/2022 Rady Gminy Bielawy z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany nazwy instytucji kultury z Gminnej Biblioteki Publicznej w Bielawach na Biblioteka i Ośrodek Kultury w Bielawach oraz nadania statutu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2022 r. poz. 3035), wprowadza się następujące zmiany:

1. Dodaje się § 11a w brzmieniu:

„1. W Bibliotece i Ośrodku Kultury w Bielawach może zostać powołany jeden zastępca Dyrektora.

2. Zastępcę dyrektora powołuje na czas określony wynoszący 3 lata w drodze zarządzenia Wójt Gminy Bielawy.

3. Wójt Gminy Bielawy może w każdym czasie odwołać Zastępcę dyrektora, w szczególności w przypadku niewykonywania lub niewłaściwego wykonywania obowiązków służbowych lub innych uzasadnionych okoliczności.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bielawy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 87), dalej: u.o.i.p.k., instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora. Statut zawiera:

- 1) nazwę, teren działania i siedzibę instytucji kultury;
- 2) zakres działalności;
- 3) organy zarządzające i doradcze oraz sposób ich powoływania;
- 4) określenie źródeł finansowania;
- 5) zasady dokonywania zmian statutowych;
- 6) postanowienia dotyczące prowadzenia działalności innej niż kulturalna, jeżeli instytucja zamierza działalność taką prowadzić. Statut instytucji kultury może przewidywać utworzenie stanowiska zastępcy dyrektora lub stanowisk zastępców dyrektora. W takim przypadku statut określa liczbę stanowisk zastępców dyrektora oraz tryb ich powoływania i odwoływania (art. 15 ust. 8 u.o.i.p.k.).

Do czasu powołania dyrektora wyłonionego w trybie przepisów art. 15 lub art. 16 albo do czasu powierzenia zarządzania instytucją kultury osobie fizycznej lub prawnej w trybie przepisów art. 15a organizator może powierzyć pełnienie obowiązków dyrektora wyznaczonej osobie na okres nie dłuższy niż do końca sezonu artystycznego następującego po sezonie, w trakcie którego dyrektor został odwołany albo akt jego powołania wygasł - w przypadku instytucji artystycznej oraz na okres nie dłuższy niż rok - w przypadku instytucji kultury innej niż instytucja artystyczna (art. 16a u.o.i.p.k.). Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych *artykuł 16a ustawy z 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej wyznacza przesłankę dopuszczalności zastosowania trybu powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora wyznaczonej osobie. Jest to tryb nadzwyczajny, co wynika z reguły obowiązku organizatora zastosowania trybu uregulowanego w art. 15 lub art. 16 ustawy z 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Zastosowanie tego trybu jest dopuszczalne jeżeli stanowisko dyrektora instytucji kultury nie jest obsadzone. Zasadnie w zaskarżonym wyroku Sąd wywiódł, że zastosowanie tego trybu może mieć miejsce tylko gdy doszło do skutecznego odwołania dyrektora instytucji kultury* (wyrok NSA z 10.04.2018 r., II OSK 137/18, LEX nr 2479778). Powyższe stanowisko znajduje aprobatę w działaniach prawnych organu nadzoru – Wojewody Łódzkiego.

Biblioteka i Ośrodek Kultury w Bielawach od 29 sierpnia 2024 roku został pozbawiony dyrektora, który zarządza instytucją i reprezentuje ją na zewnątrz. Dyrektor Biblioteki i Ośrodka Kultury w Bielawach (dalej: BIOD), rozpoczęła od dnia 16 czerwca 2024 roku długotrwałą i nieprzerwaną nieobecność, udzielając pełnomocnictwa pracownicy BIOD do zastępowania Dyrektora Biblioteki i Ośrodka Kultury w Bielawach. Jednakże pracownik nie spełnia wymogów niezbędnych do pełnienia funkcji dyrektora gminnej jednostki organizacyjnej. Do obowiązków organizatora zaś należy zapewnienie właściwego funkcjonowania instytucji kultury poprzez powierzenie kierowania nią osobie, która posiada właściwe wykształcenie, doświadczenie i kompetencje, wiedzę w przedmiocie gospodarowania finansami, zarządzania ludźmi, administrowania mieniem oraz regulacji prawnych dotyczących BIOD. Przedłużająca się nieobecność Dyrektora, który nie zapewnił bezpieczeństwa ciągłości funkcjonowania jednostki, nie zatrudnił odpowiedniej osoby, która miałaby umiejętności i kompetencje do zarządzania jednostką, spowodowała konieczność interwencji organizatora. Bezczynność w tym zakresie stanowiłaby realne zagrożenie dla prawidłowego zarządu majątkiem, pracownikami oraz realizacji celów statutowych w zakresie zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy Bielawy. Dla przykładu można wskazać, że upoważniony przez dyrektora pracownik BIOD pozbawiony bezpośredniego przełożonego, który sprawowałby nadzór nad zakresem i sposobem wykonywania obowiązków, a także zatwierdzał czynności prawne, faktyczne czy finansowe, mógłby doprowadzić do rażącego naruszenia interesów BIOD i narazić go na realną szkodę, pozostając poza kontrolą Dyrektora z uwagi na jego długotrwałą nieobecność. A podkreślić należy, że w sytuacji, w jakiej Dyrektor BIOD pozostawił kierowaną instytucję, zastępujący go pracownik pozostaje poza kontrolą kogokolwiek. Sytuacja faktyczna w BIOD implikuje szereg trudności, ale co najważniejsze narusza przepisy powszechnie obowiązującego prawa. W szczególności ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2025 r.

poz. 277), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

Mając powyższe na uwadze, jedynym środkiem prawnym umożliwiającym na gruncie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej konwalidację wadliwości funkcjonowania Biblioteki i Ośrodka Kultury w Bielawach jest wprowadzenie zmian w statucie jednostki zgodnie z zaproponowaną treścią projektu uchwały Rady Gminy Bielawy.

W związku z powyższym regulacja ta jest niezbędna i w pełni uzasadniona.